

בע"א 29547-11-13 - מוחמד מחאמיד נ' עיריית חדרה

בע"א (חדרה) 29547-11-13 - מוחמד מחאמיד נ' עיריית חדרה

בע"א (חדרה) 29547-11-13

מוחמד מחאמיד

נגד

עיריית חדרה

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לעניינים מקומיים בחדרה

[12.12.2013]

כב' השופטת טל תדמור-זמיר

החלטה

בפני בקשה להארכת מועד להישפט ולביטול דו"ח חניה מס' 20186052 מיום 20.7.99 (להלן: "הדו"ח") שניתן למבקש בתחום שיפוטה של המשיבה.

טענות הצדדים

המבקש טוען כי מעולם לא קיבל הדו"ח ואך ביום 25.7.13 נודע לו לראשונה אודותיו, עת הגיעו לביתו מעקלים וביקשו להוציא מיטלטלין מדירתו. באותן נסיבות שילם המבקש למעקלים את סכום החוב בסך של 1,808 ₪, "תחת מחאה", ועתה מבקש הוא להשיב הסכום לידי בשל התיישנות העבירה.

לטענת המשיבה יש לראות את המבקש כאילו הורשע ונגזר עליו הקנס, מאחר וחלפו המועדים הקצובים בחוק להגשת בקשה להישפט והמבקש לא העלה כל טעם לאיחור בהגשת בקשתו.

המשיבה טוענת כי שלחה למבקש את הודעת תשלום הקנס בגין הדו"ח בדואר רשום ביום 13.1.00, קרי- במועד הקבוע בחוק (נספח ב' לתגובה).

המשיבה אף צרפה אישור מסירה אשר נמסר למבקש ביום 28.2.07 (נספח ג') וטענה כי משכך, יש לדחות את טענת התיישנות העבירה.

כן טוענת המשיבה כי אין בנסיבות המקרה משום נסיבות חריגות המצדיקות קיום דיון במעמד הצדדים ויש לדחות את הבקשה.

דיון

לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה סבורה אני כי דין הבקשה להתקבל ואנמק.

עבירות החניה שבגינן נקנס המבקש הינן עבירות קנס מסוג ברירת משפט שחלות עליהן הוראות סעיפים 228-230 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ);. הליך של ברירת משפט נפתח בהמצאה כדין של הודעת תשלום קנס המפרטת, בין היתר, את העבירה ואת שיעור הקנס שנקבע לה, כעולה מהוראות סעיף 228(ב) לחסד"פ.

הודעה זו היא מסמך קונסטיטוטיווי ומסירתה לנאשם פותחת את ההליך הפלילי נגדו (רע"פ 7752/00 ניר נ' מדינת ישראל 15.5.02).

תקנה 41(א) לתקנות סדר הדין הפלילי התשל"ד - 1974 (להלן: "התקנות") קובעת כי בעבירות קנס של העמדת רכב במקום שהעמדתו אסורה לפי חיקוק, מותר להצמיד לרכב הודעה על מעשה העבירה. במידה ולא שולם הקנס במועד שנקבע בהודעה ובעל הרכב לא ביקש להישפט, על הרשות החובה להמציא הודעת תשלום קנס חדשה בהתאם להוראות תקנה 41(ב) הקובעת: "לא שולם הקנס במועד שנקבע בהודעה שהוצמדה לרכב ולא ביקש בעל הרכב להישפט תוך אותו מועד, תומצא לבעל הרכב הרשום ברשות הרישוי הודעת תשלום קנס חדשה".

עבירת קנס הינה עבירה מסוג "ברירת משפט" שהיא עבירת "חטא" ועל כן מתיישנת היא תוך שנה מיום ביצועה. כי כך, נדרשת המשיבה להמציא למבקשת את הודעת תשלום הקנס - בדואר רשום - בתוך שנה מיום ביצוע העבירה (סעיף 225א(א) לחסד"פ).

ישנן סיבות שונות להגיון שאחרי התיישנות העבירה וביניהן הרצון לגרום לרשויות לנהוג ביעילות ותוך זמן סביר, הרצון כי זכרון העדים לארוע יהיה טרי וכי חומר הראיות יהיה נגיש. לצד אלה ניצבת הגישה כי לא ייתכן למשוך הליכים מעבר לפרק זמן סביר.

על בסיס הרציונל האמור נקבעו פרקי זמן שונים של התיישנות מעבירה לעבירה, על פי חומרתן, כשלעבירה מסוג "חטא" נקבעה כאמור תקופת התיישנות של שנה.

נלמד אם כן, כי על הרשות להודיע לאזרח על ביצוע עבירת חניה תוך שנה מיום ביצועה. אדון עתה בדרכי ההודעה. סעיף 237(א) לחסד"פ קובע כי:

237. (א) מסמך שיש להמציאו לאדם לפי חוק זה, המצאתו תהיה באחת מאלה:

(1) במסירה לידו; ובאין למצאו במקום מגוריו או במקום עסקו - לידי בן משפחתו הגר עמו ונראה שמלאו לו שמונה עשרה שנים, ובתאגיד ובחבר בני-אדם - במסירה במשרדו הרשום או לידי אדם המורשה כדין לייצגו;

(2) במשלוח מכתב רשום לפי מענו של האדם, התאגיד או חבר בני האדם, עם אישור מסירה; בית המשפט רשאי לראות את התאריך שבאישור המסירה כתאריך ההמצאה.

תקנה 44 א לתקנות מוסיפה על הוראה זו וקובעת חזקת מסירה. זו לשונה:

"44א. בעבירות תעבורה שעליהן חל סעיף 239א לחוק ובעבירות קנס רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט, לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן" (ההדגשות שלי - ט.ת.ז.).

דהיינו, המחוקק אינו דורש מהרשות להודיע לנאשם בבירור ואף לא לשלוח לו דואר רשום עם אישור מסירה. כל שנדרש הוא משלוח הודעה בדואר רשום, או אז עובר נטל הראיה ישירות אל כתפי הנאשם להוכיח כי לא הודע לו. אם לסכם האמור עד כה, הרי שהדרישות מהרשות פשוטות. מקום בו אדם עבר עבירה ולא ניתנה לו במקום הזמנה על ידי פקח, על הרשות להודיעו על קיום העבירה בדואר רשום, תוך שנה מיום ביצוע העבירה. לא עשתה כן - התיישנה העבירה.

בענייננו מבקשת המשיבה לקבוע כי בוצעה המצאה כדין של הדו"ח בדואר רשום, תוך שנה מיום ביצוע העבירה, בהסתמך על תדפיס "רשימת דברי דואר רשומים שנמסרו למשלוח" ממנו עולה, לטענתה, כי הדו"חות נשלחו בדואר רשום במועד המצוין על גבי התדפיס (נספח ב' לתגובה) (להלן: "התדפיס").

המשיבה לא צרפה לתדפיס אישור דואר ישראל בדבר משלוח הדו"חות מושא התדפיס בדואר רשום, פגם שניתן היה לרפא, לו היה בידיה אישור מסירה של דבר הדואר, אף ממועד מאוחר יותר.

יצוין כי המשיבה צרפה לתדפיס מסמך קשה לקריאה. עיון מאומץ באותו מסמך מעלה כי על חלקו התחתון חתום מנהל הדואר חדרה, המאשר כי הוא אכן קיבל לחלוקה את דברי הדואר המפורטים בנספח ב'. קרי, אין במסמך כדי להוסיף על העולה מהתדפיס.

נשאלת השאלה, אם כן, האם יכול התדפיס שכותרתו "רשימת דברי דואר רשומים שנמסרו למשלוח" להוות ראיה לאישור בדבר משלוח בדואר רשום כמצוות המחוקק?

על מנת לסבר את האוזן יובהר כי מעיון בתדפיס עולה כי במקור מכיל הוא רשימה ארוכה של דברי דואר אשר נמסרו לדואר, על מנת שיישלחו בדואר רשום. כל הדו"חות הנזכרים בתדפיס מחוקים, למעט הדו"ח הרלבנטי, המתייחס למבקשת. בראש התדפיס רשומים הפרטים כדלקמן:

"רשות החניה, עיריית חדרה, רשימת דברי דואר רשומים (לפי מיקוד) שנמסרו למשלוח".

בפינה השמאלית העליונה של התדפיס מצוין תאריך ומתחת מפורטים דברי הדואר לפי מס' רץ, שם משפחה, שם פרטי, כתובת ומספר הדו"ח (זאת ניתן ללמוד כאמור, אך מהשורה הבודדת בה מופיעים פרטי המבקשת, שכן יתר הפרטים, מחוקים).

אישור משלוח דבר דואר רשום הינו אישור מודפס של רשות הדואר אשר מצוין, בין היתר, את מועד משלוח הדואר הרשום על ידי רשות הדואר, הלכה למעשה. עיון בתדפיס "רשימת דברי דואר רשומים שנמסרו למשלוח" מעלה כי אין מדובר באישור משלוח דואר רשום, אלא לכל היותר באישור על מסירה למשלוח בדואר רשום. משכך, אני סבורה כי אין די באותו תדפיס כדי להוכיח שדבר הדואר אכן נשלח למבקש בדואר רשום תוך שנה ממועד ביצוע העבירה. רוצה לומר, כי בהעדר אישור על משלוח דבר דואר רשום (להבדיל מאישור על מסירת דבר דואר לבית הדואר), לא הוכח כי הדו"ח אכן נשלח למבקש בדואר רשום תוך שנה מיום ביצוע העבירה ובנסיבות הרי שלא קמה חזקת המסירה.

בית המשפט בתוך עמו הוא יושב ולא נסתרת מעיניו הטענה לפיה אזרחים רבים יושבים בחיבוק ידיים, מתעלמים מקיומם של דו"חות חניה נגדם ואך משמגיעה החרב אל סף צווארם, פונים הם לבית המשפט בטענות שונות ומשונות ובית המשפט צריך למנוע מהם לפעול בדרך נלוזה זו.

אלא שלטענה זו יש להשיב כי על מנת להילחם בתופעה האמורה, צריכה הרשות בראש ובראשונה לפעול, כנדרש מכל אזרח, על פי הוראות הדין.

נסיון החיים, כמו גם הנסיון השיפוטי מלמדים כי לא תמיד מגיע דואר רשום למי שנשלח לו ובכל זאת החליט המחוקק ללכת לקראת הרשות ולקבוע את חזקת המסירה.

על בית המשפט לדקדק דווקא במעשי ופעולות הרשות שכן בית המשפט אמון על שמירת שלטון החוק. אך לאחר שתעמוד הרשות בדרישות החוק, ניתן יהא לפנות בדרישות לאזרח.

אני מתעלמת מאי הנוחות שהחלטה זו עלולה לגרום לעומד ומתבונן מהצד, שיכול ויאמר כי יצא חוטא נשכר. אלא שבנסיבות שפורטו לעיל אין הדבר כך. כל שהיה על המשיבה לעשות הוא להציג אישור המעיד כי ביום אנשלח למבקש דואר רשום ואין למשיבה להלין אלא על עצמה, על שלא הקפידה למלא אחר הוראות החוק ויצאה ידי חובתה בהגשת התדפיס האמור.

כן יש לזכור כי תנאי לקיומו של הליך הגון הוא שאדם שהליך נפתח כנגדו ידע על כך. בפרט כאשר מדובר בהליך גבייה אשר טומן אפשרות לנקיטת הליכי גבייה מנהליים העלולים להיות פוגעניים ולהסב לו הוצאות לשם תשלום החוב (ראו דברי כב' הש' פוגלמן במסגרת רע"א 5255/11 עיריית הרצליה נ' אברהם חנוך כרם (11.6.13)).

אני מתעלמת מאישור המסירה שצרפה המשיבה לתגובתה (נספח ג') ממנו מבקשת היא ללמוד כי המבקש ידע על הדו"ח לכל המאוחר בשנת 2007. אלא שאישור המסירה אינו מפרט את מספר הדו"ח אלא את מספר התיק במחלקת הגבייה. הא ותו לא. לכן, בהעדר מסמך המקשר בין מספר הדו"ח למספר התיק המופיע על גבי אישור המסירה, אין באישור כדי להוכיח כי דבר הדואר שנמסר למבקש הוא דווקא התראה בגין הדו"ח מושא הבקשה דנן, ולכן אין בו כדי לסייע למשיבה.

סוף דבר

לאור שפורט לעיל, אני סבורה כי המשיבה לא עמדה בנטל הראיה המוטל עליה ולכן קובעת כי הדו"ח מושא הבקשה התיישן. המשיבה תפעל להשבת הכספים שנגבו בגין הדו"ח למבקש.

המזכירות תמציא העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ט' טבת תשע"ד, 12 דצמבר 2013, בהעדר הצדדים.